

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ПРИКАРПАТСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ВАСИЛЯ СТЕФАНІКА**

Факультет управління

Кафедра логопедії та інноваційних технологій в інклюзії

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

«Альтернативна і додаткова комунікація»

Рівень вищої освіти – другий (магістерський)

Освітня програма «Інклюзія в освіті»

Спеціалізація 016.01 Логопедія

Спеціальність 016 Спеціальна освіта

Галузь знань 01 Освіта / Педагогіка

Затверджено на засіданні кафедри
Протокол № 1 від “5” січня 2024 р.

м. Івано-Франківськ – 2024 р.

1. Загальна інформація

Назва дисципліни	Альтернативна і додаткова комунікація
Викладач	Ленів З.П. http://surl.li/phkzi
Контактний телефон викладача	-
Е-mail викладача	zariana.leniv@pnu.edu.ua
Формат дисципліни	Заочний
Обсяг дисципліни	3 кредити ЄКТС, 90 год.
Посилання на сайт дистанційного навчання	http://surl.li/pzctr
Консультації	Понеділок: 16.00-17.00 http://surl.li/yxwzyq – Ленів З.П.

2. Анотація до навчальної дисципліни

Предметом вивчення навчальної дисципліни є шляхи застосування альтернативної та додаткової комунікації в інклюзивному навчанні з особами із особливим освітніми потребами, а також з особами з порушеннями мови, мовлення та комунікації в різних сферах функціонування людини.

3. Мета та цілі навчальної дисципліни

Метою вивчення навчальної дисципліни є формування знань, умінь і навичок застосовувати альтернативну та допоміжну комунікацію на практиці. Основними цілями вивчення дисципліни є: ознайомити з механізмом впливу та видами альтернативної та додаткової комунікації, дослідити можливості застосування альтернативної та додаткової комунікації з особами із ООП, апробувати використання альтернативної та додаткової комунікації в практичній діяльності.

4. Програмні компетентності та результати навчання

Загальні компетентності: ЗК-1. Здатність діяти на основі етичних міркувань (мотивів).
ЗК-2. Здатність діяти соціально відповідально та свідомо.
ЗК-3. Здатність працювати в команді.
ЗК-4. Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово.
ЗК-5. Здатність спілкуватися іноземною мовою.
ЗК-6. Здатність приймати обґрунтовані рішення.
ЗК-7. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.
ЗК-8. Здатність застосовувати знання в практичних ситуаціях.
ЗК-9. Здатність генерувати нові ідеї (креативність).
ЗК-10. Здатність до проведення досліджень на відповідному рівні

Фахові компетентності:
СК-1 Здатність здійснювати теоретичний, методологічний та емпіричний

аналіз актуальних проблем спеціальної та інклюзивної освіти.

СК-5. Здатність приймати ефективні рішення у складних і непередбачуваних умовах, адаптуватися до нових ситуацій професійної діяльності.

СК-6. Здатність оцінювати межі власної фахової компетентності, приймати рішення та продовжувати навчання та/або підвищення професійної кваліфікації відповідно до наявних потреб і запитів.

СК-10. Здатність розробляти і реалізовувати наукові та/або освітні проекти у сфері спеціальної та інклюзивної освіти.

5. Організація навчання

Обсяг навчальної дисципліни	
Вид заняття	Загальна кількість годин
лекції	4 годин – 1 семестр
семінарські	6 години – 1 семестр
самостійна робота	80 годин – 1 семестр

Ознаки навчальної дисципліни			
Семестр	Спеціальність	Курс (рік навчання)	Нормативний / вибірковий
II	016 Спеціальна освіта	1	вибірковий

Тематика навчальної дисципліни			
Тема	кількість год.		
	лекції	Семінарсько-практичні заняття	сам. роб
Тема 1. Альтернативна та допоміжна комунікація (АДК): теорія та практика використання	2	2	40
Тема 2. Види альтернативної та додаткової	2	2	30

комунікації, можливості застосування з особами із ООП			
Тема 3. Реалізація альтернативної та додаткової комунікації в практичній діяльності		2	20
ЗАГ.: 4		6	80

Самостійна робота

Опрацювати матеріали сайту «Дивогра»:
<https://www.dyvogra.com/biblioteka/3/>

6. Система оцінювання навчальної дисципліни

Загальна система оцінювання навчальної дисципліни	<p>Всього 100 балів. Залік – 50 балів До 50 балів студент може отримати за проходження курсів з неформальної освіти (ці бали можуть доповнити поточне оцінювання або бути використанні замість залікової оцінки. 90-100 балів – відмінно (A) 80-89 балів – добре (B) 70-79 балів – добре (C) 60-69 – задовільно (D) 50-59 – задовільно (E) 24-49 балів – незадовільно з можливістю повторного складання (FX) 1-24 балів – незадовільно без можливості повторного складання. Оцінка знань студентів здійснюється за 100 бальною шкалою. 50 балів студенти отримує під час поточного контролю; 50 балів студент отримує за складання заліка. Поточний контроль: Семінарсько-практичні заняття: 50 балів.</p>
Вимоги до письмових робіт	<p>Письмова самостійна робота – Види АДК – 10 балів (домашня - для заочної форми) - терміни написання (для денної – на 2 занятті, для заочної – за 10 днів до початку сесії) для заочної – форма: таблиця видів АДК від руки в зошиті.</p> <p>Презентація: огляд української та закордонної</p>

	<p>літератури з проблем застосування АДК з особами із РАС, порушеним слухом і афазіями – 20 б.</p> <p>Альбом карток PECS: https://card.in.ua/uk/kartochki-pecs-skachat-2/</p> <p>Для денної – в друкованому вигляді, для заочної електронний варіант – 20 балів.</p>
Семінарсько-практичні заняття	<ol style="list-style-type: none"> 1. Розвиток комунікативних навичок дітей із ООП засобами АДК; 2. Категорії комунікативних книг і візуальних розкладів для дітей із РАС. Прийоми роботи з особами після інсульту засобами АДК. <p>Оцінювання за усні відповіді здійснюється у 5-балій шкалі.</p>
Умови допуску до підсумкового контролю	Здобувач допускається до складання заліка, якщо впродовж семестру він набрав сумарно 25 балів і вище.
Підсумковий контроль	Залік – Тестування. 35 тестових питань.

7. Політика навчальної дисципліни

Академічна доброчесність: політика дисципліни «Філософія інклюзії» передбачає дотримання правил поведінки студентів і викладачів, які передбачені Кодексом честі Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника (наказ ректора № 530 від 27 вересня 2022).

Відвідування занять: студенти зобов'язані відвідувати всі семінарські заняття, незалежно у якій формі вони проводяться (аудиторно, дистанційно, індивідуальний графік навчання) та виконати індивідуальні завдання. Відвідування лекцій теж обов'язкове, проте у випадку індивідуального графіку навчання студент може самостійно готуватися за матеріалами лекцій. Систематичні пропуски занять, без поважних на те причин, є підставою для недопущення студентів до складання семестрового контролю. Пропуски занять за поважних причин, які підтверджені документально, відпрацьовуються. У будь-якому випадку студенти зобов'язані дотримуватися термінів виконання всіх передбачених видів робіт.

Неформальна освіта: сертифікат про проходження курсу (Udemy, Prometheus, Coursera, та ін.), зміст якого частково або повністю відповідає змісту дисципліни дає можливість замінити або доповнити підсумковий тестовий контроль згідно з «Положенням про порядок зарахування результатів неформальної освіти у Прикарпатському національному університеті імені Василя Стефаника» (зі змінами, внесеними згідно з наказом ректора № 80 від

8. Рекомендована література

1. Ковальова Ольга, Кваша Наталія. Розвиток комунікативних навичок у дітей з інвалідністю в процесі інтеграції в соціум. НАУКОВИЙ ВІСНИК МЕЛІТОПОЛЬСЬКОГО ДЕРЖАВНОГО ПЕДАГОГІЧНОГО УНІВЕРСИТЕТУ СЕРІЯ: ПЕДАГОГІКА. 2(29) 2022, С. 59 - 68.

3. Усатенко, Г. В., & Чайка, М. С. (2020). Застосування альтернативної і додаткової комунікації: теоретичний огляд візуальних засобів АДК. International Scientific And Practical Conference «Current Trends And Factors Of The Development Of Pedagogical And Psychological Sciences In Ukraine And Eu Countries», Conference Proceedings, September 25–26. Lublin: Baltija Publishing. Режим доступу: <https://mon.gov.ua/static-objects/mon/sites/1/inkluzyvne-navchannya/2022/02/22/Navch-metod.posibnyk.Teoriya.ta.praktyka.vykoryst.altern.komunik.dlya.osib.z.OOP.22.02.22.pdf>

3. <https://card.in.ua/uk/kartochki-pecs-skachat-2/>

4. <https://vseosvita.ua/library/kartky-dii-pecs-rezhym-dniaranok-vechir-641415.html>

ЛЕНІВ Зоряна Павлівна –
доцент кафедри, кандидат педагогічних наук, доцент